

A Sin For The Ages?

I. The Source

שמות פרק לב

(א) וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר ויקהל העם על אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלקים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו:

And the people saw that Moshe had delayed in descending the mountain, and the people gathered upon Aharon saying, "Rise, make for us gods that will go before us, for the man Moshe who brought us up from the land of Egypt-we do not know what became of him."

II. Present in Every Failure

שמות לב: לד

ועתה לך נחה את העם אל אשר דברתי לך הנה מלאכי ילך לפניך וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם: And now, go and lead the people to where I have told you. Behold-my angel shall go before you and on the day that I make my account, I shall bring their sin to account against them.

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין קב: א

אמר רבי יצחק: אין לך כל פורענות ופורענות שבאה לעולם שאין בה אחד מעשרים וארבעה בהכרע ליטרא של עגל הראשון, שנאמר וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם.

Rabbi Yitzchak maintains: "There is no punishment that comes to the world that does not contain one 24th of the surplus of a liter of the first calf, for it says: 'On the day that I make my count, I shall bring their sin to account against them.'"

III. Classical Approaches

תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה נג: ב

מדפלו ישראל לעגל, גלו אדעתייהו דניחא להו בעבודת כוכבים

The Talmud maintains: "Through their worship of the Golden Calf, the people of Israel indicated that they were amenable to idolatry. "

ספר מורה הנבוכים ג: לב

והוא שא"א לצאת מן ההפך אל ההפך פתאום, ולזה א"א לפי טבע האדם שיניח כל מה שהרגיל בו פתאום.

Nehama Leibowitz (Elaborating on the Rambam): "Therefore we should not be astonished-but should, rather, learn and take to heart-that thousands of individuals from among those who stood at the base of the mountain and heard the voice of God speaking from the midst of the fire; forty days later, created the Golden Calf.

A one-time proclamation will not change man... even a clear Divine Revelation will not turn him from idolatry to the worship of God.

Only prolonged exposure to a life of Torah and mitzvot...surrounding an individual on all sides- ordering his days, nights, weekdays and festivals; his life within the home and his existence outside; his dealings with his family and his interactions with others; his toil at home and his labor in the field; guiding him day by day, hour by hour-only such immersion will change a person and guard him from sliding back into the depths of darkness."

ספר הכוזרי א: צז

ולא היה העון הכוזרי מאמר ההוא יציאה מכלל עבודת מוציאם ממצרים אך היה מרי לקצת מצותיו כי הוא יתברך הזהיר מן הצורות, והם עשו צורה, והיה להם להמתין, שלא יקבעו לעצמם דבר שיקבילוהו וימשכו אחריו ומזבח וקרבתות...

והיה ענינם בזה כענין הכסיל, אשר זכרנו, שנכנס בחנות הרופא והמית האנשים, אשר היו מועילים ברפואות ההם קודם לכן, עם שלא היתה כונת העם לצאת מעבודת האלקים, אך היו חושבים שהם משתדלים בעבודה, ועל כן באו אל אהרן, ואהרן חפץ לגלות מצפונם, ועל כן סייע בעשותו ונאשם בהוצאתו מרים מן הכח אל המעשה.

Rabbi Yehuda HaLevi: Appropriation of the right to create their own symbolic worship

דעת זקנים מבעלי התוספות שמות לב:א

(א) עשה לנו אלקים. לא לשם ע"ז נתכנונו כי אם להיות שופט במקומו של משה וכן משמע מדקאמר כי זה משה האיש אשר...

רמב"ן שמות פרק לב:א

אבל הענין כמו שאמרתי, שלא בקשו העגל להיות להם לאל ממית ומחיה, וקבלו עבודת אלהות עליהם, אבל ירצו שיהיה להם במקום משה מורה דרכם.

Tosafists and the Ramban: An attempt to replicate Moshe's leadership

IV. A Puzzling Aftermath

שמות פרק לג

(א) וידבר יקוק אל משה לך עלה מזה אתה והעם אשר העלית מארץ מצרים אל הארץ אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר לזרעך אתננה:

(ב) ושלחתי לפניך מלאך וגרשתי את הכנעני האמרי והחתי והפרזי החוי והיבוס:

(ג) אל ארץ זבת חלב ודבש כי לא אעלה בקרבך כי עם קשה ערף אתה פן אכלך בדרך:

(ד) וישמע העם את הדבר הרע הזה ויתאבלו ולא שתו איש עדיו עליו:

(ה) ויאמר יקוק אל משה אמר אל בני ישראל אתם עם קשה ערף רגע אחד אעלה בקרבך וכליתך

ועתה הורד עדיך מעליך ואדעה מה אעשה לך:

(ו) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב:

And Hashem spoke to Moshe: 'go, ascend from here, you and the people whom you brought up out of the land of Egypt, to the land of which I swore to Avraham, to Yitzchak, and to Yaakov, saying: to your offspring will I give it

And I will send before you an angel; and I will drive out the Canaanite, the Amorite, and the Hittite, and the Perizzite, the Hivite, and the Jebusite

To a land flowing with milk and honey; for I will not go up in your midst; for you are a stiffnecked people; lest I consume you on the way.'

And when the people heard these evil tidings, they went into mourning; and no one donned his ornaments.

And HaShem said to Moshe, "Say to the Israelites, 'You are a stiffnecked people. If I were to go in your midst for one moment, I would destroy you. Now, then, leave off your finery, and I will consider what to do to you.'"

And the Israelites remained stripped of the finery from Mount Horeb on.

V. The Pattern

בראשית פרק ב: טז-יז

ויצו יקוק אלקים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכל תאכל:

ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות:

And HaShem, God, commanded the man, saying: 'Of every tree of the garden you shall certainly eat;

And of the tree of the knowledge of good and evil, you shall not eat of it; for in the day that you eat thereof you shall surely die.'

בראשית פרק ג:ב-ג

ותאמר האשה אל הנחש מפרי עץ הגן נאכל:

ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלקים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתון:

And the woman said to the serpent: 'Of the fruit of the trees of the garden we may eat;

And of the fruit of the tree which is in the midst of the garden, God has said: You shall not eat of it, neither shall you touch it, lest you die.'

בראשית פרק ג:ו

ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל:

And when the woman saw that the tree was good for food, and that it was a delight to the eyes, and that the tree was to be desired to make one wise, she took of the fruit thereof, and did eat; and she gave also unto her husband with her, and he did eat.

בראשית פרק ד:ג-ח

ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליקוק:

והבל הביא גם הוא מבכרות צאנו ומחלבהן וישע יקוק אל הבל ואל מנחתו:

ואל קין ואל מנחתו לא שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו:

ויאמר יקוק אל קין למה חרה לך ולמה נפלו פניך:

הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואליר תשוקתו ואתה תמשל בו:

ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו:

And in process of time it came to pass, that Kayin brought of the fruit of the ground an offering to HaShem.

And Hevel, he also brought of the firstlings of his flock and of the fat thereof. And HaShem had respect unto Hevel and to his offering;

but unto Kayin and to his offering He had not respect. And Kayin was very angry, and his countenance fell.

And HaShem said to Kayin: 'Why are you angry? and why has your countenance fallen? If you do well, shall it not be lifted up? and if you do not well, sin couches at the door; and unto you is its desire, but you may rule over it.'

And Kayin said unto Hevel his brother. And it came to pass, when they were in the field, that Kayin rose up against Hevel his brother, and slew him.

שמות פרק ל: טו-טז

וכל־העם ראים את־הקולת ואת־הלפידים ואת קול השפר ואת־ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחק ויאמרו אל־משה דבר־אתה עמנו ונשמעה ואל־ידבר עמנו אלקים פן־נמות

All the people witnessed the thunder and lightning, the blare of the horn and the mountain smoking; and when the people saw it, they fell back and stood at a distance.

"You speak to us," they said to Moshe, "and we will obey; but let not God speak to us, lest we die."